

אמר ליה רב אדא בר אבהה לרב נחמן:

כגון מאי נקראין "אפלי"? באותן של בית אביך שהיו דורכין לאחר רוב העם.

רב יוסף אמר לתרץ דלא תיקשי מן המשנה בטהרות: בגלילא [בגליל] שנו, שיש להם רוב שמן ומאחרים בבדים ברוב שמן שיש להם לעשות, ולפיכך אין נאמנים [תוספות].⁽⁷⁾

איתיביה אבבי על תירוצו של רב יוסף, מהא דתניא:

עבר הירדן וגליל הרי הן ביהודה, שנאמנין על היין של תרומה בשעת היין [הגתות] ועל השמן בשעת השמן [הבדים], אבל לא על היין בשעת השמן, ולא על השמן בשעת היין.

הרי למדת שלענין תרומה לא חילקו בין יהודה לגליל.

אלא מחורתא כדשנין מעיקרא [העיקר כתירוץ הראשון שתירץ רב נחמן].

שנינו במשנה: עברו הגיתות והבדים, והביאו לו [עמי הארץ לחבר] חבית של יין, לא יקבלנה הימנו, אבל מניחה [עם הארץ בידן] לגת הבאה:

בעו מיניה שאלו בני הישיבה מרב ששת:

עבר החבר וקיבלה — מעם הארץ שלא בשעת הגיתות והבדים — מהו שיניחה החבר בידו לגת הבאה ויאכלנה?

אמר להו רב ששת לבני הישיבה תניתוח לשאלתכם בברייתא:

שהרי שנינו במשנה במסכת דמאי: כה-ב

א. חבר שבא לידו דרך ירושה או כיוצא בזה תרומה מעם הארץ שהיא בחזקת טמאה לגבי החבר, הרי לא די שאסור לו לאוכלה, אלא אפילו למוכרה או ליתנה לאחר אסור, מפני שהוא מכשילו באיסור אכילת תרומה טמאה ועובר על "ולפני עור לא תתן מכשול"; ובכלל זה שלא יחליף עם אחיו עם הארץ את חלקו.⁽⁸⁾

ביהודה קאי, דקתני רישא: שביהודה נאמנין על טהרות יין ושמן, ועלה קאי ובשעת הגיתות והבדים אף על התרומה.

ותמה הטורי אבן, והרי נתבאר לעיל בגמרא שטעם החילוק בין יהודה לגליל הוא משום טומאת ארץ העמים שאי אפשר להביאו לירושלים, ואין טעם זה שייך בתרומה שאין צריך להביאה לירושלים!?

ועל דברי התוספות תמה: אם כן מאי נפקא מינה בשינויא דרב נחמן דמשני באפלי לשל רב יוסף דמשני בגלילא שנו, והרי היינו נמי אפלי?! ולא יישב.

8. מרש"י שכתב כאן שעובר על "ולפני עור לא

כך המקדימים אינן נאמנים, ולא אמרו אלא בשעה שרוב העולם דורכים.

ב. לשון "אפלי" מצינו גם בלשון הכתוב, ככתוב בפרשת וארא: "והחטה והכסמת לא נכו כי אפילות הנה".

7. כלומר: אף לפי תירוצו של רב יוסף עיקר הטעם שאין נאמנים הוא משום שעברו "שעת הגתות והבדים" של רוב העולם, אלא שלא תאמר ותדחוק שהמשנה מדברת באדם יחיד שמאחר, אלא המשנה מדברת בגליל שדרכם לאחר אחר שעת גיתות והבדים של רוב העולם. ובטורי אבן הביא מתחילה דברי רש"י שכתב: בגלילא שנו, ומתניתין דקא תני דמהימני

ב. אחים שחלקו ירושה, יש להגדיר את חלוקתם בשני אופנים:

האחד: כל חלק שבא לאחד האחים הוא חלקו שירש מאביו, כי מדין "יש ברירה" אומרים אנו שעל ידי החלוקה הוברר הדבר למפרע כי זה הוא חלקו מתחילה.

השני: אין אומרים שהוברר הדבר למפרע כי זה הוא חלקו שירש מאביו, אלא שמא חלקו של אחיו הוא, וכשחלקו החליף כל אחד את חלקו עם אחיו.

ג. נמצא, שאם ירשו חבר ועם הארץ מאביהם עם הארץ תרומה [שהיא בחזקת טמאה, שהרי בידי עם הארץ היתה] וחולין, ובא החבר ליטול את החולין ולהשאיר ביד אחיו עם הארץ את התרומה הטמאה, יהיה דינו תלוי בספק הנזכר.

שאם מניחים כי התרומה שנטל עם הארץ היא היא חלקו שירש מאביו, הרי שלא עשה החבר ולא כלום בהותירו ביד אחיו את התרומה.

אבל אם אין הדבר ברור שהתרומה היא חלקו של עם הארץ, ואפשר כי של החבר היתה, נמצא כשחלקו, שהחליף החבר את תרומתו הטמאה עם אחיו, ועבר על "ולפני עור לא תתן מכשול".

ד. שיטת התנא של המשנה שלפנינו, ש"יש ברירה" לומר כשחלקו שהוברר הדבר למפרע שחלקו של כל אחד הוא זה שבא לידו, ולא החליפו זה עם זה.

ולפיכך: **חבר ועם הארץ שירשו את אביהם עם הארץ תרומה**, שחלקה ודאי טהורה היא, ואילו חלקה האחר כשאר תרומת עם הארץ:

יכול החבר לומר לו עם הארץ:

טול אתה חיטין שבמקום פלוני, שאין אני יודע מה טיבן ובחזקת טמאין הן, ואילו **אני אטול חיטין שבמקום פלוני**, הידועים לי שהם בחזקת טהרה.

כי "יש ברירה", ונמצא שלא החליף החבר עם אחיו תרומה טמאה.

או שיאמר לו החבר לעם הארץ כשירשו יין של תרומה שחלקו ודאי אינו טמא, וחלקו כשאר תרומה שבידי עם הארץ:

טול אתה יין שבמקום פלוני שהוא בחזקת טמא, ואילו **אני אטול יין שבמקום פלוני** שהוא טהור [על פי מאירי].⁽⁹⁾

אבל לא יאמר לו החבר לעם הארץ כשירשו שני מינים שהאחד טהור והשני טמא:

תתן מכשול", משמע בפשוטו שהאיסור הוא מפני שמכשילו באיסור אכילת תרומה טמאה, וכן נראה מדברי רש"י לקמן שמפרש משנתנו לענין תרומה.

ואולם ברש"י לקמן כו א ד"ה טמאה היא, מבואר שאין לחבר למכור דבר טמא ואפילו שאינה תרומה, ראה שם, ולפי זה אין צריך

לפרש משנתנו בתרומה.

9. נתבאר על פי המאירי שהוא על דרך שיטת רש"י בכיבור המשנה; ואולם רש"י גופיה פירש לגבי חיטין, שחלקם הוכשרו וחלקם לא הוכשרו. ותמה בטורי אבן, הרי זה אינו שייך לגבי יין? וראה עוד שם שהרבה לתמוה על כל פירושו של רש"י במשנה זו, ראה שם.

ומפרשת הגמרא את הראיה מבריייתא זו לספק שנסתפקו בני הישיבה:

ואם תמצי לומר: חבר שבאה לידו תרומה של עם הארץ הרי זה מניחה לשעת הגת ואוכלה, אם כן אמאי שורף החבר את הלח?!

יניחנה החבר לגת הבאה, ויאכלנה בחזקת טהורה.

הרי למדת: הואיל ומת אביו שלא בשעת הגיתות והבדים, ובאותה שעה באה לידו התרומה, שוב אין הוא מותר באכילתה אפילו בשעת הגיתות והבדים.⁽¹²⁾

דוחה הגמרא את ההכרח ממשנה זו, שהרי יש לומר שמשנתנו עוסקת בדבר שאין לו גת, כגון שכר תמרים של תרומה.⁽¹³⁾

טול אתה דבר לח מן התרומה שירשו שהוא טמא, ואני אטול יבש שהוא טהור, או טול אתה חיטין שהם טמאים, ואני אטול שעורים שהם טהורים.⁽¹⁰⁾

אלא יחלקו כל מין ומין בין שניהם.

והטעם: מפני שאין אומרים "ברירה" בחלוקת שני מינים של ירושה, שהרי ודאי כשמת אביהם נפל כל מין לזה ולזה יחדיו, וכשחלקו את שני המינים זה מין אחד וזה מין אחד, אין כאן אלא החלפת החלקים, ואסורה.

ותני עלה בבריייתא:

אותו חבר — שנטל בעל כרחו חצי מתרומת הלח הטמאה, וחצי מתרומת היבש הטהורה — שורף הוא את הלח כדין תרומה טמאה, ומניח לעצמו את היבש שהרי טהור הוא.⁽¹¹⁾

הגיתות והבדים תרומתו של עם הארץ טהורה היא אף על גב שלא העיד עליה עם הארץ שהיא טהורה, כיון שעושים הם על פי חברים, שהרי האב עם הארץ שמת, לא שמענו שיעיד עליה שהיא טהורה.

ב. בטורי אבן לקמן כו א צידד לפרש בעיית הגמרא אם יניחנה לגת הבאה, שהוא משום דקנסין ליה על שעבר וקיבלה. ולכאורה לפי זה צריך ביאור מאי סלקא דעתיה דהגמרא, בכך שירש את אביו שלא יניחנה לגת הבאה, כיון שלא עבר כלום? וצריך לפרש לפי דעתו, כי החלוקה שמחלק עם אחיו ואינו מניחה בתפוסת הבית, חשובה כמי שעבר וקיבל.

13. כתב רש"י: והאי "שורף" לשון איבוד הוא, כלומר: כי שכר של תמרים אין מדליקין בו.

10. כתב המאירי לפרש: לח ויבש ממש ואפילו במין אחד הרי הוא כשני מינים וצריך שומא בחלוקתם, שהיבש משתמר ביותר.

11. א. נתבאר על פי שיטת רש"י.

ואולם משנה זו במסכת דמאי היא שנויה, ויש מן הראשונים [הובאו דבריהם במאירי] שמפרשים אותה לענין דמאי, ולפי שיטתם לא דיברו לענין טומאה אלא בבריייתא דתני עלה, ומשם הראיה, וראה בטורי אבן.

ב. כתב רש"י "שורף את הלח, אם כהן הוא ויש שמן לתרומה מדליקו לנרות", ולא כתב כן רש"י אלא לפרש את האמת שמותר ליהנות ממנה דרך שריפתה, ואין זה שייך לגוף ראיית הגמרא.

12. א. יש להוכיח מדברי הגמרא, כי בשעת

ואכתי תמהינן: ויניחנו לרגל, שהרי ברגל מותר אפילו בדבר של עם הארץ, וכפי שיתבאר במשניות הבאות!?

ומשינינן: הכא במאי עסקינן בדבר שאינו משתמר לרגל.

שנינו במשנה: ואם אמר [עם הארץ לחבר] הפרשתי לתוכה [של חבית התרומה] רביעית של קודש נאמן:

תנן התם:

שדה שנחרש בה קבר היא הנקראת "שדה בית הפרס", ומן התורה אין חוששין בה לטומאה; אבל חכמים טימאו את ההולך בה, שמא נשאר בשדה עצם בגודל של שעורה שהיא מטמאת את הנוגע בה ואת הנושאה או המסיטה [ובאוהל אינה מטמאה], ויש לחוש שמא דרך הליכתו הסיט בה עצם כשעורה.⁽¹⁴⁾

מודין בית שמאי ובית הלל, שבדקין – בית הפרס, ומפרש ואזיל באיזה אופן בודקין – לעושי פסח, העוברים בבית הפרס כדי לעשות פסח, הרי אלו סומכין על הבדיקה, ואין חוששין שמא טמאים הם ואינם יכולים לעשות פסח.

ואין בודקין בית הפרס לאוכלי תרומה, אין אוכלי תרומה – האסורים באכילתה כשהם טמאים – יכולים לסמוך על בדיקה כדי לאכול בתרומה.

ומפרשינן לה: מאי "בודקין", כיצד בודקין אותה?

אמר רב יהודה אמר שמואל: מנפה אדם בית הפרס, והולך, כלומר: עושי פסח מנפחים בפייהם את העפר ובודקים אם יש בה עצם כשעורה.⁽¹⁵⁾

ורבי הייא בר אבא משמיה דעולא אמר לפרש הבדיקה:

בית הפרס שנידש ברגלי אדם [רש"י ברכות כ ב] הרי הוא טהור, כי מאחר שנדוש ונתהדק שוב אין לחוש שמא יסיטנו העובר בו תוך כדי הליכה, ועושי הפסח בודקין היכן נידוש בית הפרס ועוברים בו.

ומפרשינן: בודקין לעושי פסח, כי לא העמידו חכמים את דבריהן במקום כרת, כלומר: לענין פסח טיהרוהו אף על גב שיש כרת באכילתו בטומאה.

ואין בודקין לאוכלי תרומה, כי העמידו חכמים את דבריהן במקום מיתה בידי שמים, כלומר: העמידו חכמים את דבריהם ולא טיהרוהו, אף על גב שאין אלא מיתה בידי שמים לאוכל תרומה בטומאה, [נתבאר על פי תוספות בעירובין לו ב, ופסחים צב ב].⁽¹⁶⁾

איבעיא להו:

15. ביאר רש"י: "לפיכך בודק בנפיחה, שלא יסיטנו ברגלו"; ונפיחה זו צריך שיעשנה בנחת שלא יסיט ברוח פיו עצם כשעורה וייטמא.

16. כתב רש"י הטעם שהעמידו דבריהם לאוכלי תרומה ולא לאוכלי פסח, דכיון דאין זמן קבוע

14. מן התורה אין השדה בחזקת טומאה, כיון שהמחרישה כותשת את העצמות עד שלא נשאר שם עצם המטמא באוהל, ואם תמצוי לומר עצם כשעורה נשאר בו ושמא נגע בו, אין חוששין למגע, שטמונין הן בתוך העפר, מאירי.

אם בדק אדם את בית הפרס לפסחו — מהו שיאכל בתרומתו על סמך אותה בדיקה שעשה בשביל פסח?

עולא אמר: בדק לפסחו מותר לאכול בתרומתו.

רבה בר עולא אמר: בדק לפסחו אסור לאכול בתרומתו.

אמר ליה ההוא פבא לרבה בר עולא: לא תפלוג עליה דעולא כיון דתנן כוותיה [אל תחלוק על דברי עולא, כי יש סיוע לדבריו ממשנה], שהרי שנינו במשנתנו:

ואם אמר עם הארץ הפרשתי לתוכה של חבית התרומה רביעית של קודש הרי הוא נאמן גם על התרומה.

אלמא הרי שאנו אומרים: מדמהימן אקודש מהימן נמי אתרומה. (17)

הכא נמי, גבי בית הפרס, יש לנו לומר: מדמהימן, הואיל ומועילה בדיקה [טורי אבן] אפסח — מהימן נמי אתרומה.

שנינו במשנה: כדי יין וכדי שמן המדומעות נאמנין עליהם בשעת הגיתות והבדים:

תנא בברייתא: אין נאמנים עמי הארץ לא על הקנקנים עצמם ומפרש לה ואזיל, ולא על התרומה שלא בשעת הגיתות והבדים.

ומפרשינן לה: קנקנים דמאי [באיזה קנקנים עוסקת הברייתא]?

אי קנקנים דקודש [שהביא בהם קודש ונאמן על הקודש], הרי ודאי נאמנים הם, כי מינו דמהימן עם הארץ אקודש שבתוך הקנקנים, מהימן נמי אקנקנים עצמם! (18)

אלא קנקנים דתרומה, והרי פשיטא שאין נאמנים, כי השתא אתרומה לא מהימן, אקנקנים מהימן? (19)

לאכילה, ימתין שבעה ימים ויזה שלישי ושביעי ויטבול, אבל גבי פסח הואיל ובית הפרס דרבנן לא העמידו דבריהם במקום כרת; משמע שאינו מפרש כהתוספות המפרשים "כרת" שהוזכר כאן דהיינו כרת לאוכל בטומאה, אלא הכוונה לכרת של הנמנע מעשיית פסח.

ואולם לענין תרומה שאמרו: העמידו דבריהן במקום מיתה בידי שמים, פירש רש"י: כגון טמא האוכל בתרומה, ונמצא לדעת רש"י אין כרת ומיתה שנזכרו בגמרא דנים בענין אחד, וצריך תלמוד שיטת רש"י.

במאירי הביא גירסא: העמידו דבריהן במקום עשה, שלא התירו לסמוך על בדיקה זו לתרומה שאין במניעת אכילתה אלא עשה ד"ואחר יאכל מן הקדשים"; וראה שם שהביא גם גירסתנו.

17. כתב רש"י: שגנאי הוא למזבח שתהא תרומה המחוברת לו בחזקת טומאה והקודש יקרב למזבח.

נראה מדבריו, שאף גבי בית הפרס מטעם זה הוא שמועלת הבדיקה כדי לאכול בתרומה, שאם לא כן גנאי הוא לפסח שתהא התרומה אסורה לו ויהיה מותר בעשיית פסח.

18. כתב רש"י בסוף הסוגיא: גנאי הוא לקודש שיהיו הקנקנים שעירו את הקודש מהן בחזקת טומאה, והקודש קרב.

19. פירוש, ואפילו בשעת הגיתות והבדים שנאמנים על התרומה, מכל מקום אין נאמנים על הקנקנים, ואינו דומה לקודש שאנו אומרים: מינו שנאמן על הקודש הרי הוא נאמן על

א. בקנקנים ריקנים דקודש, אחר שעירה מהן את הקודש, ובשאר ימות השנה. כלומר, כל ימות השנה אינו נאמן על שמירת טהרתם משנתרוקנו.

ב. וכן אינו נאמן בקנקנים עצמן, אפילו כשהן מלאין דתרומה, ובשעת הגיתות [שעל התרומה עצמה הרי הוא נאמן], והכהן יערה את התרומה לתוך כליו.

ומקשה הגמרא על מה שאמרנו, שבתרומה אפילו בשעת הגתות אין נאמנים על הקנקנים:

והרי תנן במשנתנו: כדי יין וכדי שמן המדומעות נאמנין עליהם בשעת הגיתות והבדים, וקודם לגיתות שבעים יום —

ומאי לאו פירוש מה ששינוי "מדומעות", היינו: מדומעות דתרומה [נתערב בהן תרומה], ושינוי: נאמנין עמי הארץ אף על טהרת הכדין הואיל ויש בהן תרומה בשעת הבדים שנאמן עם הארץ עליהם.

הרי למדת: שאף בתרומה בשעת הגיתות והבדים אנו אומרים מתוך שנאמן על התרומה נאמן אף על הכדים!?

אמרי דבי רבי חייא: לא תפרש "מדומעות דתרומה", אלא מדומעות דקודש.

קודש היה מעורב בהן, ומתוך שנאמן על הקודש נאמן על הכדים.

ומי איכא "דימוע" לקודש, וכי מצינו לשון "דימוע" בקודש, והרי לא מצאנוהו אלא בתרומה שנתערבה בחולין [רבינו חננאל]?! (20)

אמרי דבי רבי אלעאי: משנתנו עוסקת במטהר את טבלו שלא הפריש ממנו תרומה, והיה בדעתו ליטול ממנו נסכים כשיצטרך ממנו, והכניסם בכדים. (21)

והואיל ויש בכדים נסכים שעומדים להיות קודש, ותרומה וחולין, מתוך שנאמן על הקודש נאמן אף על התרומה ועל הקנקנים [נתבאר על פי תוספות בהבנת רש"י]. (22)

שינוי במשנה: וקודם לגיתות שבעים יום:

אמר אביי: שמע מינה ממשנתנו, שהאמינוהו לגבי הכדים שבעים יום קודם לגיתות, והטעם הוא, משום שדרך העולם להזמין את הכלים ולטהרם שבעים יום קודם הגתות [רע"ב]:

21. כתב רבינו חננאל: ושינוי: אין, איכא דימוע בקודש, כגון דמשמר טבלו להפריש ממנו נסכים לקודש, כי האי גוונא משכחת לה דימוע בקודש. ומבואר מדבריו כי לפי תירוץ הגמרא אין לשון דימוע מחמת התרומה שבתוך הטבל, אלא מחמת הקודש שבו.

22. ואם תאמר, למה אמרו במשנה: בשעת הגיתות והבדים וקודם לגיתות שבעים יום, והרי על הקודש נאמן כל ימות השנה, ומתוך שנאמן

20. בתוך דברי רש"י נדפס בשם התוספות: ומי איכא דימוע לקודש, טבל שלא נתקן מדומע בתרומה, אבל קודש לא הוזקנו לפרוש בתוכה שיהא הטבל מדומע בתוכו.

ביאור דבריהם: "דימוע" לדעת התוספות פירושו "טבל" שהרי בכל טבל מעורב תרומה, ולפיכך ביארו שאין לשון דימוע נופל על קודש המעורב בו, הואיל ואין חיוב להפריש מתוכו קודש כשם שחייבים להפריש תרומה מן הטבל.

ועד היכן נאמנים הקדרים:

מן המודיעים [כרך השוכן ט"ו מיל ליד ירושלים] ולפנים לצד ירושלים, הרי הקדרים עמי הארץ נאמנים על כלי חרס שהם טהורים.

ומן המודיעים ולחוץ אין נאמנים.

ודין העיר מודיעים עצמה, יתבאר בברייתא שהובאה בגמרא.⁽²⁴⁾

ביצד:

הקדר שהוא מוכר הקדרות הבא מן המודיעים ולחוץ, ונכנס לפנים מן המודיעים, הרי זה נאמן, כשנתקיימו שלושת התנאים הבאים:

א. הוא בעצמו הקדר של הקדרות הנקנים.

דינא היא דעילויה אריסא למיטרה אגולפי שבעין יומין מקמי מעצרתא [חייב האריס העובד בגת או בבית הבד לטרוח ולהשיג כדים החל משבעים יום קודם שעת הבדים].

מתניתין:

ועוד חומר בתרומה מבקודש:

אין עושין כבשונות לכלי חרס בירושלים מפני העשן, ולכן צריכים בני ירושלים להביא כלי חרס הנצרכים להם מחוץ לירושלים. ואין רוב הציבור יכול לעמוד בגזירה שגזרו חכמים טומאה על עמי הארץ, ולהמנע מקניית כלי חרס מהם, לפיכך האמינו חכמים את הקדרים עמי הארץ שסביבות ירושלים על טהרת כלי חרס דקים, כגון כוסות וקערות שהם עושים [רש"י], ולא האמינום אלא לענין קודש, [גמרא].⁽²³⁾

על הקודש יש לנו להאמינו אף על התרומה ועל הקנקנים!?

ביארו התוספות לפי שיטת רש"י: הואיל ועדיין לא הקדיש את הקודש אלא ייחדו לנסכים, לפיכך לא האמינוהו אלא בשעה זו, וראה מה שכתבו בתפארת ישראל ובחזון איש סימן קכט לדרך זה תוספת ביאור בדבריהם. וראה מאירי בפירוש המשנה שביאר כל הענין באופן אחר.

23. כתב המאירי: המשנה הבאה מבארת מעלה שניה שיש לתרומה על הקודש, וענינה, שהקילו חכמים בכלי חרס הדקין, כגון קדרות כוסות וצלוחיות, ללוקחן מעם הארץ, שאי אפשר בלא כלי חרס הרבה לבשל את הקדשים ולאפות את המנחות, ושהיו צריכין לשוברן ביומן משום

נותר. כדכתיב: וכל כלי חרס אשר יבושל בו ישבר. ולא היו קדרים חברים מספיקים להם בכל זה, ובירושלים לא היו עושים כבשונות.

ומתוך כך אמרו במשנה זו, שכל זמן שהקדר עם הארץ מן המודיעים ולפנים לצד ירושלים נאמן אותו קדר על כלי חרס שבידו לומר טהורים הם, ורשאים חברים ליקח מהם עד ירושלים, וכל שכן בירושלים עצמה. ודוקא לקודש, אבל לתרומה, שאין שעת אכילתה עוברת, אין נאמנים אפילו בירושלים, וימתין עד שימצא מקדר חבר, וזו היא מעלה שיש לתרומה על הקודש.

24. בטורי אבן כתב, דמסתברא שאף לשאר רוחותיה של ירושלים הרי הם נאמנים, וכשיעור מרחק מודיעים מירושלים, וראה מה שכתב שם.

שלא מסרם למכירה על ידי תושב המקום, אלא הוא בעצמו מוכרם.

ב. והן הקדרות עצמן שהביא מחוץ למודיעים. ואינו נאמן על קדרות אחרות שמסר לו תושב המקום כדי למוכרם.⁽²⁵⁾

ג. והן – החברים שראוהו מביא את הקדרות ויודעים שהוא בעל הקדרות – בעצמם הלוקחים, הרי זה נאמן לגביהם, אבל לוקחים אחרים אין יכולים לסמוך עליהם שהוא אכן בעל הקדרות.

ואם יצא אותו קדר מן המודיעים, שוב אינו נאמן.⁽²⁶⁾

גמרא:

תנא בברייתא:

העיר מודיעים עצמה, פעמים שדינה כלפנים ונאמנים בה, ופעמים שדינה בלחויץ ואין נאמנין בה.

כיצד?

אם קדר יוצא מלפנים מן המודיעים, ונכנס

לעיר על דעת לצאת לו אל ארצו, ואין דעתו לחזור עכשיו [מאירי], וחבר בא כנגדו מחוץ למודיעים ונכנס אליה –

הרי היא כלפנים, ויכול החבר לקנות מן הקדר, הואיל והקדר שוב לא יחזור אל לפנים מן המודיעים כדי שיקח החבר שם ממנו, ולפיכך קונה הוא במודיעים עצמה, שאם לא יקנה עכשיו – אימתו.

שניהן, החבר והקדר באים מחוץ למודיעים, ונכנסין אליה, ודעת שניהם ללכת לירושלים [מאירי], שיכול החבר להמתין עד שייכנסו לפנים מן העיר ולקנות שם ממנו;

או שניהן יוצאין מלפנים מן העיר ונכנסים כו-א אליה, וראו זה את זה קודם שהיו במודיעים, שהיה יכול החבר לקנות ממנו לפנים מן העיר אלא שפשע ולא קנה ממנו [מאירי] –

הרי הם בלחויץ ואין הקדר נאמן.⁽¹⁾

אמר אביי: אף אגן נמי תנינא במשנתנו כחילוק המבואר בברייתא:

כי יש להקשות על משנתנו מיניה וביה, שהרי שנינו:

הקדר שמכר את הקדירות ונכנס "לפנים מן

המודיעים כלפי ירושלים נאמן, יצא מן המודיעים אינו נאמן.

1. כתב רש"י: קדר נכנס וחבר יוצא כל שכן הוא משניהם יוצאים שאינו נאמן, כי הואיל וסוף הקדר ליכנס לפנים, יחזור החבר הצריך ליקח, ויקח שם ממנו, וראה מה שכתב לפקפק על זה בטורי אבן.

25. כתב המאירי בטעם הדבר: שלא הותר אלא באותם שטרחו להביא מרחוק שלא תהא מכשילן שלא להביא מהם.

26. המאירי הביא פירוש אחר במה שאמרו הוא הקדר: כלומר: אף על פי שזהו הקדר בעצמו שהיחה חוץ למודיעים, והן הם אותם הקדרות, והן הם לוקחים אלו ולא נשתנה בהם דבר, אף על פי כן מדת חכמים כך היא, כל זמן שהוא מן